1849. № 72.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 7 September.

Deze Courant kost in het ¼ jaar f 1-50, buiten Assen vrachtvrij f 1-65; de advertentien van 1-5 regels f 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt.

Burgemeester en Wethouders der stad Assen, Noodigen bij deze den gadingmakende uit, om voor den TURF voor de STAD en de SCHOLEN benoodigd, ter hoeveelheid van 8½ DAGWERKEN, derzelver *inschrijvingsbiljetten verzegeld* aan 't Gemeentehuis, *vóór den 25 dezer*, in te leveren. 't *Monster*, waarnaar de levering moet geschieden, kan gezien worden aan 't Gemeentehuis, waar ook van de *voorwaarden* voor de *levering inzage* kan worden genomen.

Assen, den 4 September 1849.

Burgem. en Weth. der Stad Assen. H. J. OOSTING,
Van wege Dezelve, MEINSMA.

De Arrondissements-Betaalmeester te Assen, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende den loop dezer maand ten zijnen kantore zullen worden uitbetaald de TRACTEMENTEN enz., over het derde kwartaal dezes jaars, aankomende de Ambtenaren van het Provinciaal Bestuur, de Regterlijke Ambtenaren en die van den Waterstaat, de Leeraren der Hervormde Eeredienst enz., de Pastoors der Roomsch Catholijke Eeredienst en de Onderwijzers der lagere scholen; terwijl de tractementen der Ambtenaren, buiten de hoofdplaats woonachtig, mede gedurende den loop dezer maand, bij de respectieve Heeren Ontvangers der Directe Belastingen betaalbaar zijn gesteld.

Assen, 6 Sept. 1849. H. J. OOSTING.

De Commissarissen uit de Commissie van Landbouw in Drenthe, ter bevordering der paardenfokkerij, maken bekend, dat bij de op heden gehoudene keuring zijn toegewezen de navolgende premiën als: 1°. de eerste aan *R. Brink*, te Peizerhorst, gemeente Peize, voor eene zwarte Merrie, oud drie jaren; 2°. de tweede aan *H. Jalving*, te Buinen, gemeente Borger, voor eene zwarte Merrie, oud tien jaren; 3°. de eerste aan *J. Snoeken*, te Uffelte, gemeente Havelte, voor een zwarten Hengst, oud twee jaren; 4°. de tweede aan *J. van Engen*, te Schoonebeek, gemeente Dalen, voor een zwarten Hengst, oud een jaar, en 5°. de derde aan *R. Hamering*, te Donderen, gemeente Vries, voor een zwarten Hengst, oud een jaar.

Assen, 1 September 1849. *De Commissarissen voorn.*, H. TONCKENS, *Secretaris*

Nederland.

5 *Sept*. — Z.K.H. de Kroonprins van Zweden en Noorwegen heeft den 3 dezer een bezoek afgelegd bij H.M. de Koningin-Moeder op het landgoed Biljoen. Den vorigen avond had Z.K.H. eene groote soirée bijgewoond bij Z.K.H. Prins *Frederik*. De geruchten omtrent een huwelijk tusschen genoemden Kroonprins en Prinses *Louisa* houden aan. Prins *Karel Lodewijk Eugenius*, oudste zoon van den Zweedschen Koning *Oscar I* en van Koningin *Josephine*, dochter van den Hertog *Eugenius van Leuchtenberg*, is den 3 Mei 1826 geboren, en dus ruim 23 jaren oud. Prinses *Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa*, oudste dochter van Z.K.H. Prins *Frederik* der Nederlanden en van H.K.H. Prinses *Louisa* van Pruissen, is den 5 Augustus 1828 geboren, en telt dus 21 jaren.

— Z.M. heeft aan de Wed. van Mr. *B. H. Lulofs*, in leven hoogl. te Groningen, verleend een pensioen van f 1000 's jaars.

— De Tweede Kamer der Staten-Gen. heeft den 3 dezer hare zittingen hervat. Bij de opening der zitting geeft de Voorzitter te kennen, dat het vereischte getal leden niet aanwezig is en worden diensvolgens, overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen, de namen der afwezige leden door den griffier opgelezen. Zijn ingekomen eenige koninklijke boodschappen, ten geleide van zoo vele wetsontwerpen met de daarbij behoorende memorien van toelichting. Die ontwerpen zijn de volgende: 1°. Betreffende de heffing eener provinciale belasting in Overijssel; 2°. houdende nadere bepalingen omtrent het opgeheven bijzonder fonds wegens de proces-kosten; 3°. houdende regeling van het lager onderwijs, en 4°. het ontwerp van gemeente-wet.

— Het wetsontwerp houdende regeling van het Lager Onderwijs is verdeeld in zes titels. De eerste (art. 1—8) bevat algemeene bepalingen; de tweede (art. 9—16) handelt over openbare scholen en de voorziening in de kosten; de derde (art. 17—24) betreft de openbare onderwijzers; de vierde (art. 32—38) beschrijft het toezigt op het onderwijs; en de zesde (art. 39—42) bevat eenige uitvoerings- en overgangsbepalingen.

Tit. I. Het Lager Onderwijs omvat het lezen, schrijven, rekenen en de Nederlandsche taal, voorts de beginselen van geschiedenis, aardrijkskunde, zingen, levende talen, stel- en meetkunde, teekenen, natuurlijke geschiedenis, landbouw en gymnastie. Om onderwijs te geven moet men 16, om aan het hoofd eener school te staan 23 jaren oud zijn. Vreemdelingen zijn zonder Koninklijke vergunning niet bevoegd om onderwijs te geven. Niet bevoegd zijn veroordeelden wegens misdaad, diefstal, oplichting, misbruik van vertrouwen en zij, die verstoken zijn van de uitoefening van eenige burgerlijke of burgerschapsregten. Onbevoegden, onderwijs gevende, worden gestraft, voor de eerste maal met eene boete van f 50, voor de tweede maal met f 100 boete en gevangenis van 1 tot 3 maanden, en vervolgens telkens met eene gevangenzetting van 4 tot 12 maanden.

Tit. II. In elke gemeente wordt, onder goedkeuring van Gedep. Staten, het getal openbare scholen door den gemeenteraad bepaald. De scholen worden verdeeld in twee klassen; in die der eerste klasse wordt het onderwijs, op die der tweede klasse gegeven, voortgezet. Voor de behoeftigen is het onderwijs kosteloos; de gegoeden betalen een matig schoolgeld. De kosten van het openbaar onderwijs worden door de gemeente gedragen. De onderwijzers en onderwijzeressen genieten vrije woning; een inkomen van minstens f 200 en een aandeel in de schoolgelden. Aan de ondermeesters en ondermeesteressen wordt een jaarlijks inkomen toegelegd. Tot bestrijding der onkosten, heft het gemeentebestuur twee opcenten op alle directe belastingen; bij ontoereikendheid heffen de Prov. Staten 2 opcenten in de provincie; het dan nog ontbrekende wordt door het rijk bijgedragen. Er zijn van rijkswege kweekscholen tot opleiding van Onderwijzers.

Tit. III. Om onderwijs te geven in eene openbare school, moet men hebben eene acte van algemeene toelating en een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, af te geven door het stedelijk bestuur. De acte van algemeene toelating wordt verkregen door het afleggen van een behoorlijk examen voor de provinciale commissien van onderwijs, of, voor zoo veel de bewaarscholen betreft, voor de plaatselijke commissien of zelfs voor den schoolopziener. De onderwijzers en onderwijzeressen worden toegelaten voor de scholen der eerste of voor die der tweede klasse. De aanstelling geschiedt door den gemeenteraad, na een vergelijkend examen, loopende over de vakken, die aan de openstaande school worden onderwezen, en, ten overstaan van den gemeenteraad, afgenomen door den schoolopziener met een of meerdere leden der plaatselijke schoolcommissie. Onderwijzers mogen geene ambten of bedieningen bekleeden, noch handel, beroepen of neringen uitoefenen noch door iemand hunner huisgenooten doen uitoefenen, zonder bepaalde magtiging van Gedep. Staten. Onderwijzers zich aan pligtverzuim of wangedrag schuldig makende, kunnen door Gedep. Staten in hunne bediening geschorst en bij herhaling van hunne acte van algemeene toelating vervallen verklaard worden

Tit. IV. Om onderwijs te geven in eene bijzondere school, moet men hebben eene acte van toelating na examen verkregen, en een getuigschrift van goed gedrag, af te geven door het gemeente-bestuur. Voor het bijzonder en het huis-onderwijs is eene acte van algemeene toelating zonder rang voldoende; die acte kan om wangedrag worden vervallen verklaard. Ieder lokaal, voor eene bijzondere school bestemd, moet door het stedelijk bestuur gezien en niet schadelijk voor de gezondheid verklaard worden. Op het onderwijs geven in een niet gezien of afgekeurd lokaal staat eene boete van f 25 en gevangenzetting van 3 dagen, en bij herhaling intrekking der acte van toelating.

Tit. V. Elke provincie wordt verdeeld in school-districten, die elk onder het toezigt van een school-opziener staan. Deze schoolopzieners maken met den door Gedeputeerde Staten uit hun midden te benoemen voorzitter de commissie van onderwijs uit. Stedelijke commissien moeten worden aangesteld in alle gemeenten van 4000 zielen en meer. Alle instellingen van lager onderwijs moeten steeds toegankelijk zijn voor personen, belast met het toezigt, op straffe van f 25 boete of 3 dagen gevangenzetting, en bij herhaling telkens met f 25 boete en 3 dagen gevangenzetting.

Tit. VI. De verdere voorschriften omtrent de examens, de instructien voor de schoolopzieners, enz., worden door den Koning, en die voor de provincien en gemeenten door de Prov. Staten onder 's Konings goedkeuring vastgesteld. De verpligte vereeniging van het onderwijzersschap met kerkelijke bedieningen houdt op. De reeds verleende acten van algemeene toelating blijven van kracht, doch vervallen voor degenen, welke hierna aan het hoofd eener bijzondere school wenschen te staan. De bestaande acten van den eersten en tweeden rang geven gelijke regten als die van den eersten rang bij deze wet bedoeld. De bestaande acten van den derden rang en die van schoolhouders geven gelijke regten als die van den tweeden rang bij deze wet bedoeld.

In de bij dit ontwerp behoorende memorie van toelichting merkt de Regering aan, dat er welligt geen wets-ontwerp is, welks vervaardiging meer moeijelijkheden heeft aangeboden dan het tegenwoordige. — Een aantal genootschappen, schoolopzieners en onderwijzers hebben hunne meening omtrent dit belangrijke onderwerp aan de Regering medegedeeld. De kennisneming dier geschriften heeft tot de overtuiging geleid, dat het eene volstrekte onmogelijkheid is, eene wet omtrent dit onderwerp te vervaardigen, die de algemeene goedkeuring kan wegdragen. De Regering heeft gemeend, den eenigen veiligen weg inteslaan, door, in de eerste plaats, lettende op de voorschriften der Grwt. en op hare eigene kennis en ondervinding, van de medegedeelde opmerkingen een voorzigtig en gepast gebruik te maken, doch te laten liggen hetgeen, hoewel op zich zelf niet ongegrond, echter uit een meer algemeen standpunt beschouwd, haars inziens, minder raadzaam te achten was. Zij meent, dat vele en ook gewigtige bedenkingen tegen haren arbeid aangevoerd zullen worden; maar zij weet evenzeer, dat het toegeven aan die bezwaren andere, van nog gewigtiger aard, zou doen ontstaan. In de voorgedragene wet zijn alleen de beginselen opgenomen; alles wat van reglementaire, provinciale of plaatselijken aard is, wordt overgelaten aan reglementen, door den Koning, de provinciale en plaatselijke besturen nader vasttestellen. — Het is verder allezins wenschelijk geoordeeld; dat de nieuwe wet op het lager onderwijs, zoo veel dit met de veranderde tijdsomstandigheden overeentebrengen is, in verband zou zijn met de bestaande wetgeving. De wet van 1806 heeft, niettegenstaande hare gebreken, veel goeds gesticht, en het zijn meer bepaaldelijk de later genomene besluiten, welke tot klagten aanleiding hebben gegeven. Uit dien hoofde zijn in dit wets-ontwerp al de bepalingen, zoowel uit de wet van 1806 en de daarbij behoorende reglementen als uit de latere verordeningen, overgenomen, wier nut en doelmatigheid de ondervinding overtuigend aangetoond heeft.

— Met 1 Oct. ek. zullen in 's Rijks Vee-artsenijschool als kweekelingen worden aangenomen jonge lieden, van 16 tot 22 jaren oud, die, de overige vereischten bezittende, voor eigen rekening de lessen aldaar willen bijwonen; zij zullen echter later als Vee-artsen geen aanspraak hebben op Rijkstractement of subsidie.

— Te Utrecht is den 1 dezer overleden *Catharina Oosterbeek*, in den ouderdom van ruim 89 jaren, die het zeldzaam voorregt heeft genoten van bijna 69 jaren door eene genoegelijken echt verbonden te zijn geweest met *L. van der Wolk*.

— Op de groote koffijveiling der Handelmaatschappij te Rotterdam den 3 dezer gehouden, is alles verkocht, tot verhoogde prijzen, van 25 tot 32½ cent; de grootste partijen golden 25, 26 en 26½ cent.

— Op den 31 Aug. ll. is het water in het drooggemaakt wordende Haarlemmermeer, bij de Oude-Wetering, gepeild op een el en negen-en-zestig en een halven n. duim beneden A. P. Men heeft dus, gedurende de maand Aug., op de geheele watervlakte negentien en een halven n. duim gewonnen. Indien al de stand van Rijnlandsboezem in de eerste dagen dezer maand, eenige vertraging in den gang der pomp-werktuigen heeft veroorzaakt, is deze gering geweest. — Men rekent, dat, sedert de afsluiting van het Meer van Rijnlands-boezem, de waterspiegel in hetzelve een el en zes ned. duimen is gedaald.

— De Eerw. heer *Spencer*, voormaals Anglikaansch leeraar, later catholyk herder der gemeente West-Bommel in Engeland, thans Passionist onder den naam van *Ignatius van St. Paul*, bevindt zich hiertelande. Hij heeft uit Maastricht een treffenden brief aan de redactie der *Cath. Ned. Stemmen* geschreven, waarin hij de gebeden der Nederl. Catholyken inroept voor Engelands bekeering, en verzoekt dagelijks slechts één ave-Maria tot dat einde te bidden. *(N. Brb.)*

— Uit Amsterdam wordt gemeld, dat de stoomboot *Pluto*, wier weerbarstigheid zaturdag jl. zoo velen teleurstelde, zondag ochtend van stapel geloopen is, na vele aangewende moeite.

— Dr. *Pettigrew*, lid van het *Londensch* Instituut, heeft aan eene groote menigte toeschouwers eene Egyptische mummie vertoond. Volgens de aanwijzingen, die het papyrus en de hieroglyphen opleverden, was dit het ligchaam van een vijftienjarig meisje, gestorven in het tijdvak der achttiende dynastie van *Thebe*, dus 1576—1289 voor *Christus*. Het ligchaam was goed bewaard, de hairen en tanden in eenen zeer goeden staat. De ingewanden waren met een aromatiek poeder bedekt, dat eene lijmachtige hoedanigheid bezat.

— Het ligchaam van wijlen den Amsterdamschen olifant woog, volgens het *Over-Veluwsch Weekblad*, 3130 ned. ponden, als: de huid 500 p., de snuit enz. 97 p., voor- en achterpooten 758 p., het vleesch 911 p., de ingewanden 328 p., het bekken 115 p., kop en tanden 194 p., ribbekast 147 p., bloed enz. 100.

— De Hoofd-Commissie voor het oprigten van een standbeeld voor Koning *Willem II* heeft het plan, om alle kunstenaars op te roepen tot het mededeelen van plannen voor het te vervaardigen standbeeld.

— 254 jongelieden hebben zich dit jaar aan het staatsexamen onderworpen, waarvan 210 zijn toegelaten.

— De Hoogeveensche Vaart zal tot het doen der gewone jaarlijksche reparatien tot den 22 September aanstaande voor de scheepvaart gesloten wezen. *(Steenw. C.)*

— Te Groningen zijn van 30 Aug. tot 3 Sept. door de cholera aangetast 14 personen, overl. 6, herst. 18, in beh. 127. — Te Zwolle zijn van 26 Aug. tot en met 2 Sept. bijgekomen 67 cholera-lijders, overl. 31, herst. 35, in beh. 45.

— Doctor *Caspar* te Berlijn heeft zeer belangrijke mededeelingen bekend gemaakt tot beslissing van de vraag, welke de invloed is van het huwelijk op den levensduur. Volgens stellige daadzaken, welke hij opgeeft, mag men besluiten, dat het huwelijk, voor beide geslachten, gunstig op den levensduur werkt. *(Geneesk. C.)*

6 *Sept*. — Volgens den *Nederlander* is er sprake onder de kiezers in het kiesdistrict Zalt-Bommel om, in plaats van den heer *Hoytema*, die voor de benoeming tot lid van de Tweede Kamer der Staten Gen. bedankt heeft, te kiezen Mr. *P. W. Alstorphius Grevelink* te Assen, Ds *W. R. van Hoëvell* te Groningen, en de heer *de Serrière*, oud-Gouverneur der Molukken.

— Den 4 dezer is door de Tw. Kamer der Staten Gen. na langdurige beraadslaging met eene meerderheid van 31 tegen 10 stemmen *aangenomen*, het ontwerp van wet wegens de heffing van provinciale belastingen in Vriesland. Er zijn in dat ontwerp drie wijzigingen gebragt. Ten eerste is, op voorstel van den Heer *de Monchy*, zoowel

in de overwegingen van het ontwerp, als in art. 1, opgenomen de bepaling, dat de belastingen worden bekrachtigd *over ieder van de jaren* 1849 en 1850. En ten tweede is, op voorstel van den Heer *Bachiene*, in art. 1 opgenomen, dat de bekrachtiging der voormelde belastingen geschiedt *op de wijze, bij het besluit der Staten van Friesland van* 28 *Maart* 1849 *vastgesteld.*

Assen, 6 September.

Aan het 3e gesticht te Veenhuizen zijn den 31 Aug. en 1 Sept. bijgekomen 20 cholera-lijders, herst. 3, overl. 9, in beh. 16. — Te Hoogeveen is van 26 Aug. tot 2 Sept. weder een persoon aangetast en nog in behandeling.

— Van 2 tot 6 dezer zijn te Smilde bijgekomen 6 cholera-lijders, overl. 2, herst. 7, in beh. 9. De ziekte is gelukkig afnemend.

— Voor een paar dagen is de vrouw van zekeren *A. Klaster*, tusschen Oldendiever en de vaart in de gemeente Diever, aan de cholera bezweken; eergisteren is een kind van dien man gestorven, terwijl een derde kind nog ziek is.

— Men verneemt, dat H.H. Gedeputeerde Staten aan den Opper-Houtvester hebben voorgesteld, om de jagt in dit gewest op 15 Sept. e.k. te openen.

— Eergisteren is alhier een korporaal van de grenadiers, in garnizoen liggende te 's Hage, en behoorende tot het geleide van een transport miliciëns van dat wapen, die in het genot van onbepaald verlof zullen worden gesteld, door de cholera aangetast en overleden. Te vijf uur 's morgens ziek geworden, was hij te 5½ ure 's namiddags een lijk. Heden is hij met militaire eer begraven.

— De eergisteren gehoudene jaarmarkt te Norg, een dag van vreugde en uitspanning voor anderen, was noodlottig voor den landman *Harm Lambers* uit Zeijen, gem. Vries. Hij had eene koe verkocht, en begaf zich met den kooper in eene herberg, om den koopprijs te ontvangen; op het oogenblik echter, dat hij het reeds getelde geld tot zich wilde nemen, stortte hij, door eene beroerte getroffen, op den grond neder, om niet weder op te staan.

— In het *Handelsblad* is door de Commissie tot de stichting van eene kerk en pastorij in het Hollandsche Veld, gemeente Hoogeveen, bestaande uit de Heeren Jhr. Mr. *H. G. van Holthe tot Echten*, te Echten, Mr. *A. H. Witsenborg*, *J. G. de Jonge*, *H. Berghuis* en *W. ten Oever*, alle te Hoogeveen woonachtig, eene advertentie geplaatst, waarbij wordt te kennen gegeven, dat tot het beoogde doel *f* 12,000 à *f* 13,000 vereischt wordt; dat er echter nog slechts eene som van *f* 7007.75 voorhanden of beschikbaar is, als *f* 500 door wijlen ZM. *Willem II*, *f* 2000 door de Provincie Drenthe en *f* 2000 in 1848 door het Synodale fonds toegezegd; *f* 505 door eenige ingezetenen van het Holl. Veld bijeengebragt, benevens twee jaren rente van die som ad *f* 80; *f* 881.27½, in Drenthe gecollecteerd; *f* 50 van een onbekende, en *f* 951.07½, nog bij den heer *van Schaick* te Dwingelo ingekomen, zoodat er nog gevorderd wordt eene som van *f* 5000 à *f* 6000. De Commissie noodigt mitsdien alle weldenkende en eldelmoedige Nederlanders uit, om bijdragen te verstrekken, ten einde de Commissie in staat te stellen het beoogde doel te bereiken.

— Op de najaarsmarkt, den 31 Aug. jl. te Emmen gehouden, waren aangebragt 347 koeijen, 115 stuks jongvee en 978 varkens. De runderen, vooral de melkgevende en die aanstaande waren te kalven, zijn voor goede prijzen verkocht; in de varkens was wel handel, daarvoor werden echter geene hooge prijzen besteed.

— In het *Handelsblad* van 4 dezer komt een berigt voor, volgens hetwelk een sergeant, die als vrijwilliger naar de Oost-Indie geteekend had, zich in de Hoofdvaart alhier zou hebben willen verdrinken. Wij kunnen dienaangaande het volgende mededeelen. Een onderofficier van het 1e batt., 3e reg. Infanterie, die zich voor de Overzeesche bezittingen had geëngageerd, kwam hier met een kameraad vrijdag aan en ontving een biljet van inkwartiering; zaturdag liet hij zijn kameraad vertrekken, en kocht 3 halve brooden, welke hij aan de koeijen, die naar het Broek ter weide gingen, opvoerde; daarna kocht hij van een vischschipper, met zijn schuitje in de vaart liggende, voor 5 cent een visch, van welken hij, zoo als hij zeide, het zwemmen wilde leeren; hij ging toen met den visch in de hand in het water tot even over de knieën; door eenige menschen, die misschien dachten, dat hij zich wilde verdrinken, uit het water gehaald, is hij op last van den garnizoenskommandant naar de kazerne gebragt; maandag is hij vertrokken. Het is voor het minst twijfelachtig, of hier wel aan het voornemen tot zelfmoord kan gedacht worden.

— Eergisteren avond is in eene sloot bij den Roderwolderschen dijk, gemeente Roden, verdronken gevonden een man, te huis behoorende in de gemeente Hoogkerk, die gekomen was van de markt te Norg, geleidende vier paarden; zijnde des avonds tusschen 7 en 8 uur Roderwolde gepasseerd, goed nuchter. Iemand van den anderen kant langs gemelden dijk komende, vond de paarden en nam dezelve mede naar Roderwolde; hier werden dezelve herkend, en begon men dadelijk te vreezen, dat den geleider een ongeluk overgekomen was. Men ging aan het zoeken en vond al spoedig bij het maanlicht den man in het water liggen. Geene teekenen van leven waren meer aan denzelven te bespeuren. Het schijnt, dat de paarden den geleider zijn meester geworden, en dat hij, na eenigen tijd met dezelve geworsteld te hebben, op den grond is geraakt, en door een trap van een der paarden op zijn regterwang, waarop eene zware wonde duidelijk de beide nokken van een hoefijzer aantoonde, bedwelmd geworden, en zoo in het water is nedergezonken.

Meppel, 6 *Sept.* Door de Rijkscommiesen *Witte* en *Hubenet* is heden morgen alhier eene aanhaling gedaan van eene kar met zout.

— In de vacatures bij den schuttersraad te dezer stede ontstaan door het aftreden van een sergeant, een korporaal en een schutter, is voorzien door de benoeming als zoodanig van *Claas Kniphorst*, *Albertus Ramhorst* en *Arend Jan Slot*.

Buitenland.

6 *Sept.* — Venetie had den 22, den dag voor de overgave, noch slechts voor twee dagen levensmiddelen; de cholera breidde er zich sterk uit, terwijl het bombardement sedert den 30 Julij steeds voortduurde; de bevolking, vlugtende voor den regen van krijgswerptuig, had drie vierde gedeelten der stad ontruimd, en zich in de oude stad zamengedrongen; de paleizen, kerken, gedenkteekens in den kring, waar de bommen en kogels vielen, hebben zwaar geleden. De republiek van Venetie is met eere gevallen, gelijk zij met eere geleefd heeft, vrij van buitensporigheden, van gewelddadigheden en zonder ooit aan regeringloosheid voet te geven. De mannen die haar bestuurd hebben, hadden eerlijke bedoelingen; zij wilden alleen de aloude onafhankelijkheid van hun vaderland herstellen. De geschiedenis zal hen onderscheiden van de democratische en socialistische woelgeesten, die in den laatsten tijd Europa beroerd hebben. — De Oostenrijkers hebben reeds de forten bezet.

— Bij dagorde van den 23 heeft generaal *Oudinot* het bevel over 't expeditie-leger in Italie overgedragen aan generaal *Rostolan*, en aangekondigd dat hij naar Frankrijk terugkeert en dat het leger eene vermindering zal ondergaan. Men denkt dat hierin door tegenbevel uit Parijs verandering is gekomen. *Oudinot* zou dien dag zich naar Napels begeven, waar hij denkelijk den Paus zou aantreffen. *Pius* schijnt minder dan ooit gezind tot spoedigen terugkeer naar zijne hoofdstad; men spreekt er van, dat hij zijn zetel naar het stadje Loretto zou willen overbrengen; de Oostenrijksche gezant is, na de laatste gebeurtenissen die aan zijne regering meer vrijheid van handelen geven, minder eenstemmig met den Franschen gezant die nu geheel alleen schijnt te staan.

— De instructiën, gegeven aan den generaal *Rostolan*, verbinden hem om zich hoegenaamd met geene administratie of politieke aangelegenheden in te laten en zich slechts te bepalen tot het handhaven der orde in de stad Rome en de krijgstucht in het leger.

— Volgens de laatste berigten uit Rome, schijnt de Paus gezind om aan de wenschen van Frankrijk, die er nu op krachtigen en soms dreigenden toon voorgedragen worden, min of meer toe te geven.

— De regeringscommissie te Rome heeft eene bijzondere regtbank ingesteld tot beoordeeling der misdrijven onder 't revolutionair bewind bedreven tegen 's Pausen gezag, de geestelijken, de openbare veiligheid en de persoonlijke vrijheid.

— De onderhandelingen met Komorn schijnen niet te vorderen; men verzekert dat de bezetting oneens geworden zijnde, 14000 man derzelve de vesting verlaten hebben, maar het overige gedeelte, 6000 man sterk, de vesting tot het uiterste wil verdedigen. In de vesting is overvloed van levensmiddelen, en de gezondheidsstaat is er veel verbeterd, zij zou het nog lang kunnen volhouden, en door stremming der scheepvaart langs de Donau groote schade kunnen doen.

— „De Keizer van Oostenrijk zal huwen met eene Saksische Prinses," dit gerucht voor eenigen tijd reeds in de Engelsche bladen gemeld, vindt te Weenen thans eenig geloof, door het verblijf aldaar van Prins *Georg* van Saksen. Het is ook geen wonder, dat men er, na zoo veel berigten van oorlog en verwoesting, gaarne spreekt van eene huwelijks-plegtigheid en veler verbeelding reeds eene Keizerin, door de faam als goed en schoon beschreven, den Keizerlijken Burg in feestelijken optogt ziet binnenrijden.

Assen, 6 *Sept.* 1849. Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene dochter *C. A. Viëtor*, geliefde echtgenoot van H. S. GRATAMA.

Heden avond om negen uur overleed alhier, na eene langdurige ongesteldheid, onze hartelijk geliefde zoon *Sijmon Tonckens*, Medicinæ Doctor te Westerbork, in den jeugdigen leeftijd van 33 jaren en bijna negen maanden. W. TONCKENS,

Assen, 4 *Sept.* 1849. F. TONCKENS—HEEMSTRA.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

PROVINCIE DRENTHE.

HERBESTEDING.

Op dingsdag den 11 September des jaars 1849, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere approbatie, door den Gouverneur der Provincie Drenthe, of, bij deszelfs absentie, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Ingenieur van den Waterstaat, belast met de dienst van Hoofd-Ingenieur in voormelde Provincie, aan het locaal van het Gouvernement te Assen worden herbesteed;

De **Leverancie** benevens de **Inplanting** van eenige **OPGAANDE BOOMEN** en **KAPHOUT**, langs 's Rijks grooten weg der 1ste klasse no. 1 in de Provincie Drenthe, in vervanging van gestorven boomen of plantsoen, mitsgaders derzelver **onderhoud** tot ultimo December 1850.

Deze herbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod. Het bestek der bovengemelde herbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Gouvernement der Provincie Drenthe te Assen, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden. Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Ingenieur *Brunings* en den Aspirant-Ingenieur *Mazel*, beide te Assen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

J. M. DE KEMPENAER.

Op maandag den 17 September 1849 en volgende dagen, telkens voormiddags 10 ure te beginnen, zal ten sterfhuize van mevrouw de Douairière *Vegilin van Claerbergen* aan de Vaart te Assen, publieke verkooping gehouden worden van een zeer net geconserveerden INBOEDEL, bestaande in Mahonyhouten en andere meubelen als: **Kabinet, Secretaire, Commode, Tafels, Stoelen, Ledikanten,** uitmuntend **Beddegoed, Bed- en Tafel-Linnen,** onversneden **Linnen, Kagchels, Spiegels, Vloerkleeden,** fijn **Aarde-** en **Glaswerk, Kookkagchel** met toebehooren, allerlei **Koper, Tin, Blik** en **Aardewerk** en **Keukengereedschap,** alsmede eenige **Boekwerken.**

De goederen zullen op zaturdag den 15 September te voren kunnen worden bezien.

Assen, *den* 6 *Sept.* 1849 H. H. VAN LIER.

LEESINRIGTING van DAGBLADEN.

Deze is dienende het geëerde publiek bekend te maken met eene **Leesinrigting van Dagbladen,** die zich vooral door eene zuinige berekening aanbeveelt. Te beginnen met den 1 October aanstaande, is er bij den ondergeteekende bij genoegzame deelneming gelegenheid ter lezing van de onderstaande Dagbladen, voor den **geringen prijs** achter ieder derzelve uitgedrukt; terwijl *nog bovendien* het blad, dat men verlangt te lezen, geregeld aan huis zal worden **bezorgd** en **afgehaald.**

Voor drie maanden:

Algem. Handelsblad	*f* 1.20,	met de 2de Editie	*f* 1.30
id. op den 2den dag	- 0.95,	„ „ „ „	- 1.10
NieuweRotterd. Courant	- 1.20,	op den 2den dag	- 0.95
Haarlemsche Courant	- 0.75,	„ „ „ „	- 0.60
Arnhemsche Courant	- 0.75,	„ „ „ „	- 0.60
Nederlander . . .	- 0.75,	„ „ „ „	- 0.60
Drentsche Courant			- 0.45
Kamper Courant			- 0.45
Groninger Courant			- 0.60
Leeuwarder Courant			- 0.60
Algemeen Nijverheids Courant			- 0.35
Kaleidoskoop			- 0.30
Het Zondagsblad			- 0.50
Overijssel			- 0.40
's Gravenhaagsche Nieuwsbode			- 0.60

Als ook nog tegen een zeer geringen prijs de Leidsche-, Steenwijker-, Meppeler-, Deventer-, Twentsche- en de Sneeker Courant, Nederlandsche Stoompost, Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant, Provinciale Vriesche Courant, Utrechtsche Provinciale en Stads Courant, Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant, Advertentieblad voor het Arrondissement Heerenveen en de Courant voor het Arrondissement Winschoten.

Ik vertrouw dat er velen zullen zijn, welke van deze goedkoope en gemakkelijke gelegenheid, die misschien nimmer terugkeert, zullen gebruik maken.

Tevens heb ik de eer te berigten, dat ik mij voortdurend belast met de bezorging van nieuw uitgekomen **Boekwerken** in verschillende talen, **Brochures** van den dag, **Tijdschriften, Kantoor-** en **Schrijfbehoeften,** enz., enz. A. H. BRAAKSMA.

Assen, 5 *September* 1849.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de weekmarkten van *Assen*, *Coevorden*, *Hoogeveen* en *Meppel*, gedurende de tweede helft der maand Aug., hebben bedragen, het Ned. mudde.

te *Assen*,	Rogge	*f* 3.81;	Boekweit	*f* 3.61;
te *Coevorden*,	„	*f* 3.75;	„	*f* 4.00;
te *Hoogeveen*,	„	*f* 4.17½;	„	*f* 4.27½;
te *Meppel*,	„	*f* 4.15¾;	„	*f* 4.27½.

De zetting van het roggebrood is laatstelijk bepaald:

te *Assen*,	de 6 Ned. ponden	35 cent.
te *Coevorden*,	„ „ „ „	38 „
te *Dalen*,	„ „ „ „	34 „
te *Hoogeveen*,	„ „ „ „	35 „
te *Meppel*,	„ „ „ „	37 „

Assen, 6 *Sept.* 1849.

Coevorden, 3 *Sept.* Rogge *f* 3.75. Boekweit *f* 4.00. Boter ned. pond *f* 0.45. Zetting: 6 p. roggebrood *f* 0.39.

Hoogeveen, 4 *Sept.* Nieuwe Rogge *f* 4.02½. Boekweit *f* 3.97½. Haver *f* 2.32½. Boter n. pond *f* 0.45. Honig n. pond *f* „ . „

Ter markt aangebragt: 202 mudd. rogge; 59 mudd. boekweit; 63 mudd. haver; 2840 ponden boter. Zetting van 14 Aug.: de 6 p. roggebrood *f* 0.36.

Assen, 6 *Sept.* Rogge *f* 4.00 a *f* 3.50. Boekweit *f* 3.75 a *f* 3.25. Aardapp. *f* 1.25 a *f* 1.00. Boter n. pond *f* 0.55 a *f* 0.52½. Hooi 1000 n. pond *f* „ . „ Stroo 100 n. pond *f* 2.60.

Aantal: 470 mud Rogge; 23 mud Boekweit; 39 mud Aardapp.; 469 n. pond Boter; 0 n. pond Hooi; 4000 n. pond Stroo; 103 Wagens.

Groningen, 4 *Sept.* Tarwe jarige *f* 7.50, nieuwe *f* 6.75 a *f* 5.25. Rogge *f* 3.15 a *f* 3.75; nieuwe *f* 3.70. Boekweit zand *f* 3.75 a *f* 3.25, veen *f* „ . „ a *f* „ . „ Garst *f* 2.70 a *f* 3.20, knobbe *f* 3.25 a *f* 3.50. Dikke haver *f* 2.75 a *f* 2.95. Voerhaver *f* 2.10 a *f* 2.50. Paardeboonen *f* 4.50. Koolzaad *f* 10.00 a *f* 11.15. Geel Mosterdzaad *f* 5.50 a *f* 8.00. Zomerzaad *f* 7.50 a *f* 9.50. Gort grove *f* 5.50 a *f* 5.75, parel 100 ned. pond *f* 8.25 a *f* 8.50. Raapolie per vat *f* „ . „ Boter ¼ vat *f* „ . „ a *f* „ . „

In tarwe gaat bij voortduring bijna niets om. Rogge 5 en 10 cent lager afgegeven. Nieuwe boekweit als genoteerd verkocht, naar oude veen is geen vraag. Garst iets lager afgegeven. Dikke haver meer begeerd en tot ruim vorige prijzen opgeruimd. Boonen slap. Koolzaad tot vorige prijzen moeijelijk te plaatsen. Gort bijna zonder handel.

Steenwijk, 3 *Sept.* Rogge *f* 4.10 a *f* 4.40. Boekweit *f* 3.00 a 3.80. Garst *f* „ . „ a *f* „ . „ Boter ⅛ vat *f* 12.50.

Amsterdam, 5 *Sept.* Werk. Sch. 2½ pct 54¼ a $\frac{5}{16}$; dito 3 pct 64¼ a $\frac{5}{16}$; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 84½ a ¾; O.I. leening 4 pct 83¼ a ⅜; Am. Synd. 3½ pct 84¾ a ½; Handelm. 4½ pct 157; Haarlemmerm. 5 pct 100 a 101; Aand. Rijnspoorw. 4½ pct „ a „; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „

Holl. fondsen blijven na eene neiging tot verderen vooruitgang nagenoeg als gisteren. In Interagralen was de affaire vrij geanimeerd.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.